

ОЛІМПІАДА. ІСТОРІЯ. 9 КЛАС

ВАРІАНТ 1

25 жовтня 2025

Завдання № 1

Завдання з однією правильною відповіддю

Хто з руських князів зумів подолати Золоторізький ланцюг у Константинополі, який захищав місто від атаки ворожих кораблів з моря, бо, за легендою, наказав приладнати до суден колеса?

☐

Кий

☐

Аскольд

☒

Олег

☐

Ігор

Завдання № 2

Завдання з однією правильною відповіддю

У наведеній цитаті з історичного джерела

*«Радуйся, між владиками апостоле, що не мертві тіла ти воскрешав,
а душі наші мертві, умертвлені хворобою ідолослужіння, воскресаєш.*

*Бо ти наблизив нас до Бога і дав пізнати життя Христа нам, які зігнуті були бісівською оманю,
і ти своїми духовними очима випростав нас. ... Німі були, а завдяки тобі заговорили і нині вже малі й великі
прославляємо*

єдиносущу Трійцю. Радуйся, учителю наш і наставнику благовір'я!»

автор звертається до князя

☐

Святослава Ігоревича

☒

Володимира Святославича

☐

Ярослава Володимировича

☐

Володимира Всеволодовича

Завдання № 3

Завдання з однією правильною відповіддю

До якого історичного якого періоду належать описані в уривку з історичного джерела події?

«У той же рік прийшла нечувана рать: безбожнозні моавитяни, прозвані татарами, прийшли на землю Половецьку,

і половці стали [супроти них. Але навіть хан] Юрій Кончакович, що був найбільший між усіх половців, не зміг вистояти перед ними.

І побіг він до ріки Дніпра, і многі [половці] побиті були. А татари, вернувшись, пішли у вежі свої. І прибігло половців багато в Руську землю,

і говорили вони руським князям: «Якщо ви не допоможете нам, – [то] ми нині порубані були, а ви завтра порубані будете».

І була рада всіх князів у городі Києві, [і] нарадились вони так: «Лучче б нам зустріти їх на чужій землі, аніж на своїй».

Тоді бо Мстислав Романович був [князем] у Києві, а Мстислав [Святославич] у Козельську і в Чернігові, а Мстислав Мстиславич [Удатний]

у Галичі, – це ж були старійшини в Руській землі. А Юрія [Всеволодовича], князя великого суздальського, не було на тій раді.

Се ж іще молоді князі, [котрі були тут]: Данило Романович, Михайло Всеволодович, Всеволод Мстиславич київський та інших багато князів.

[...] А Василька [Романовича] не було, бо він, молодий, лишився у Володимирі»

☐

1068–1096 pp.

☐

1113–1146 pp.

☒

1196–1244 pp.

☐

1261–1287 pp.

Завдання № 4

Завдання з однією правильною відповіддю

У якому місті знаходиться зображена на фото історико-культурна пам'ятка?

- ☐ У Києві
- ☐ У Львові
- ☐ У Чернігові
- ☒ У Володимирі

Завдання № 5

Завдання з однією правильною відповіддю

Коли правитель держави, територію якої заштриховано на карті, визнав васальну залежність від Османської імперії?

- ☐ 1410 р.
- ☐ 1440 р.
- ☒ 1478 р.
- ☐ 1514 р.

Завдання № 6

Завдання з однією правильною відповіддю

Про впливовість якої особи доби Середньовіччя свідчить документ, уривок із якого процитовано:

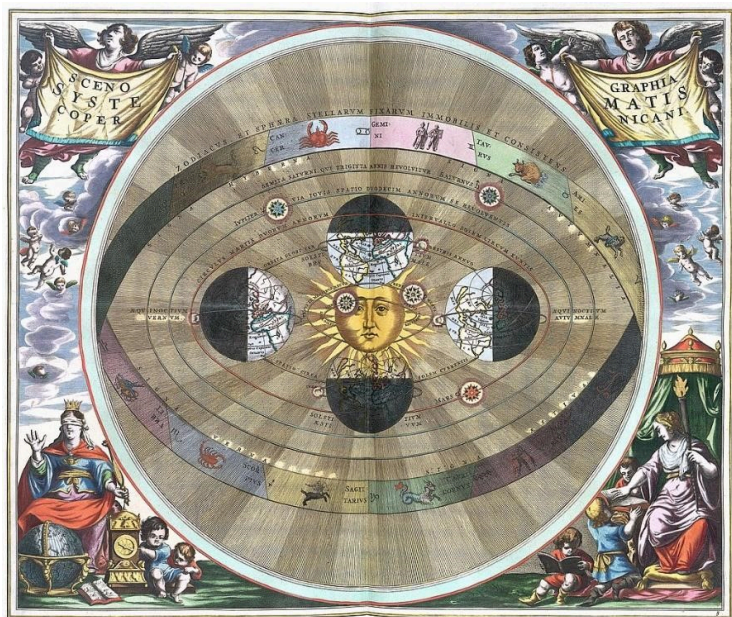
«Тільки він по праву називається вселенським. Тільки він сам може скидати єпископів і призначати їх... Один він має право розпоряджатися знаками імператорської гідності. Тільки йому всі князі цілують ноги... Ніхто не може скасувати його рішення, а він сам скасовує чие завгодно. Ніхто йому не суддя...»?

- ☐ «Милістю Божою обраного Римського імператора, довічного Августа, спадкового імператора Австрії, короля Німеччини, Єрусалиму, Угорщини, Богемії, Далмації, Хорватії, Славонії, Галичини та Володимерії...»
- ☐ «Його Божественної Всесвятості Архієпископа Константинополя – Нового Риму і Вселенського Патріарха»
- ☐ «Султана [...] хана, володаря Будинку Османів, султана султанів, хана ханів, ватажка правовірних і спадкоємця пророка Владики Всесвіту, захисника святих міст Мекки, Медіни і Єрусалиму, імператора Константинополя, Адріанополя і Бурси, міст Дамаску й Каїра [...] і багатьох інших країн і міст»
- ☒ «Єпископа Рима, вікарія Ісуса Христа, наступника князя апостолів, Верховного понтифіка Вселенської Церкви, примаса Італії, архієпископа і митрополита Римської провінції, [...] слуги слуг Божих»

Завдання № 7

Завдання з однією правильною відповіддю

На ілюстрації з видання «Атлас небес або Гармонія макрокосмосу» Андреаса Целларія, опублікованого Йоганном Янсоніусом 1660 р. в Амстердамі, відображено відкриття, зроблене

☒ Миколаєм Коперником

☐ Миколою Кузанським

☐ Леонардо да Вінчі

☐ Йоганном Гутенбергом

Завдання № 8

Завдання з однією правильною відповіддю

На картосхемі відображено події доби Великих географічних відкриттів, пов'язані з діяльністю

- ☐ Бартоломеу Діаша в 1487–1488 рр.
- ☐ Христофора Колумба в 1492–1504 рр.
- ☒ Васко да Гама в 1497–1499 рр.
- ☐ Фернана Магеллана в 1519–1522 рр.

Завдання № 9

Завдання з однією правильною відповіддю

Які події та явища зумовили появу та поширення в XV–XVI ст. фільваркового господарства на українських землях?

- ☒ Зростання попиту на сільськогосподарську продукцію в країнах Західної Європи
- ☐ Прагнення польської шляхти взяти під контроль литовські, білоруські та українські землі
- ☐ Необхідність розбудовувати розгалужену оборонну лінію для захисту від нападів кримськотатарського війська
- ☐ Поширення у Східній Європі сільськогосподарських культур, які були завезені з Нового світу

Завдання № 10

Завдання з однією правильною відповіддю

Оберіть зображення історичного діяча, про якого йдеться в характеристиці історикині Олени Апанович

«У Західній Європі, де з великим напруженням та інтересом стежили за розвитком подій під Хотином, від яких могла залежати доля багатьох європейських народів, також утвердилася загальна думка про те, що основна заслуга у відсічі турецько-татарським полчищам, провалі завойовницького походу Османа II на Україну і Польщу належить козацтву. Про вирішальну роль козаків у [...] битві свідчили численні турецькі та польські тогочасні документальні джерела. [...] Козацький полководець [...] став героєм і України, і Польщі»

☐☒☐

Завдання № 11

Завдання з однією правильною відповіддю

Якого документу стосується наведена характеристика?

«[...] Декларативно підтверджували традиційні козацькі права і вольності, зберігали 30-тисячне реєстрове козацьке військо та компанійські полки. Водночас договір містив низку статей, які забороняли гетьману без царського указу позбавляти старшину провідних посад, а старшині – скидати і обирати нового гетьмана; примушували козацьку старшину наглядати за діями гетьмана та своєчасно доносити на нього царському уряду; обмежували права гетьмана розпоряджатися землями, що належали Війську Запорізькому; забороняли гетьману й уряду мати дипломатичні зносини з сусідніми державами; примушували всіляко сприяти шлюбом московитів з українками та іншим формам єднання населення обох країн, а також забороняли будь-кому говорити про те, що “Малоросійський край Гетьманського регіменту”, бо він є “їх царської пресвітлої величності самодержавної держави” До того ж, наприкінці деяких пунктів статей з’явилися нові, відсутні раніше додатки, про те, що їхній зміст гетьман, старшина, Військо Запорозьке та народ посполитий “прийняли з радістю”. Таким чином, уперше в історії українсько-московських взаємин [...] текст статей, що підписував гетьман, заперечував державний характер гетьманської влади та української державності взагалі»

- ☐ «Березневих статей Богдана Хмельницького», укладених з московським царем Олексієм Михайловичем 1654 р.
- ☐ «Московських статей», укладених лівобережним гетьманом Іваном Брюховецьким з урядом московського царя Олексія Михайловича 1665 р.
- ☒ «Коломацьких статей», укладених між гетьманом Іваном Мазепою й козацькою старшиною, з одного боку, та московськими царями Іваном і Петром та царицею Софією, з другого, 1687 р.
- ☐ «Рішительних пунктів» Петра II у відповідь на прохання гетьмана Данила Апостола про унормування українсько-російських відносин 1728 р.

Завдання № 12

Завдання з однією правильною відповіддю

У період між гетьмануванням Данила Апостола та Кирила Розумовського управління Лівобережною Гетьманщиною здійснювалося

- ☐ Малоросійським приказом на чолі з керівником Посольського приказу
- ☐ Першою Малоросійською колегією на чолі з бригадиром С. Вельяміновим
- ☒ Правлінням гетьманського уряду на чолі з резидентом («правителем») О. Шаховським (І. Барятинським)
- ☐ Другою Малоросійською колегією на чолі з президентом – генерал-губернатором П. Румянцевим

Завдання № 13

Завдання з однією правильною відповіддю

На території якої держави козацтво заснувало Січ після ліквідації Нової Січі в 1775 р.?

- ☐ Кримського ханства
- ☐ Імперії Габсбургів
- ☐ Румунії
- ☒ Османської імперії

Завдання № 14

Завдання з однією правильною відповіддю

Якими засобами масони прагнули досягти своїх цілей?

- ☒ поширенням ідей раціоналізму, науки, толерантності та свободи
- ☐ організацією масових повстань у різних країнах
- ☐ створенням розгалуженої мережі таємних революційних товариств
- ☐ долученням до легальної політичної боротьби за владу

Завдання № 15

Завдання з однією правильною відповіддю

Затверджена Установчими зборами 3 вересня 1791 р. перша в історії Франції Конституція

- ☐ утверджувала абсолютну монархію – форму правління, де вся повнота державної влади (законодавчої, виконавчої, судової, військової, духовної) зосереджувалася в руках короля, не обмеженого представницькими інституціями.
- ☒ закріплювала конституційну монархію як форму державного правління, коли вища законодавча влада надавалася парламенту – однопалатним Законодавчим зборам, що обиралися шляхом двоступеневого голосування терміном на два роки.
- ☐ проголошувала республіканську форму державного правління, де верховна влада належить народу, який обирає представницькі органи влади на певний термін.
- ☐ запроваджувала політичну диктатуру, що характеризувалася зосередженням влади в руках якобінців, встановленням жорсткого режиму з масовими репресіями проти опонентів, проведенням глибоких соціально-економічних перетворень, контролем держави Комітетом громадського порятунку на чолі з Робесп'єром та іншими революційними органами.

Завдання № 16

Завдання з однією правильною відповіддю

Який фактор мав значний позитивний вплив на розвиток Одеси в першій половині XIX ст.?

- ☐ Активна розбудова флоту Російської імперії на Чорному морі
- ☒ Запровадження зони безмитної торгівлі
- ☐ Прокладання туди першої в Наддніпрянщині залізничної гілки
- ☐ відкриття в Новоросійській губернії класичного університету

Завдання № 17

Завдання з однією правильною відповіддю

Друкуючи збірку виконуваних кобзарями українських історичних дум під назвою «Спроба зібрання старовинних малоросійських пісень», автор вважав, що робить патріотичну справу.

«Якщо ці вірші, – писав він у передмові, – не можуть служити поясненням української історії, то, принаймні, в них видно поетичний геній народу, його дух, звичаї старих часів і нарешті ту чисту моральність, якою завжди відзначалися українці і яку вони старанно зберігають і сьогодні, як одну спадщину предків, яка врятувалася від жадності сусідніх народів».

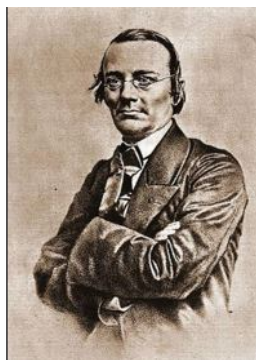
Упорядником видання був

- ☐ Михайло Максимович
- ☐ Ізмаїл Срезневський
- ☐ Микола Костомаров
- ☒ Микола Цертелєв

Завдання № 18

Завдання з однією правильною відповіддю

3 іменами зображених діячів пов'язані створення та діяльність організації, програмний документ якої мав назву

- ☐ «Руська правда»
- ☐ «Катехізіс автономіста»
- ☐ «Русалка Дністровая»
- ☒ «Закон Божий»

Завдання № 19

Завдання на встановлення відповідності

Установіть відповідність між подією та її наслідками

- ☒ Б повстання під проводом Марка Жмайла
- ☐ В повстання на чолі з Тарасом Федоровичем (Трясилом)
- ☒ А виступ Івана Сулими
- ☐ Г повстання 1637-1638 рр.

- А зруйнування Козацької фортеці
- Б Куруківська угода
- В Переяславська угода
- Г Деулінське перемир'я
- Г поразка козаків у битві під Кумейками

Завдання № 20

Завдання на встановлення відповідності

Установіть відповідність між характеристикою діяча та його іменем

- Г** Німецький священник, богослов, ініціатор Реформації, яка призвела до розколу Католицької церкви та виникнення протестантизму. Його ключовим внеском є переклад Біблії німецькою мовою та формулювання критичних тез проти церковної політики продажу індульгенцій.
- А** Іспанський католицький священник, теолог і засновник Товариства Ісуса (єзуїтів). Після поранення під час військової служби пережив глибоку духовну трансформацію, присвятивши своє життя служінню Богу. Став першим генералом Товариства, що стало ключовою силою Контрреформації, просуваючи католицьку освіту та місіонерство. Автор праці «Духовні вправи».
- Б** Радикальний проповідник часів Реформації, який очолив Селянську війну в Німеччині, виступаючи за насильницьке повалення феодального ладу та встановлення соціальної рівності. Проповідував ідею встановлення «царства Божого на землі», де не буде багатих і бідних, і закликав до знищення феодальних порядків та передачі влади народу. Лідер реформації в Цюриху, який започаткував протестантизм у Швейцарії. Замінив латину у богослужіннях на німецьку мову, скасував цілібат, засуджував церковне багатство та монастирське землеволодіння.
- Г** Мав республіканські погляди і вважав демократію найкращою державною формою правління. Противник найманства, яке вважав корупцією та непатріотизмом.

- А** Ігнатій Лойола
- Б** Томас Мюнцер
- В** Жан Кальвін
- Г** Мартін Лютер
- Г** Ульріх Цвінглі

Завдання № 21

Завдання на встановлення відповідності

Установіть відповідність між датами та подіями, про які йдеться в цитатах з історичних джерел

Г	1649р.	
Г	1652р.	
Б	1654р.	
В	1656р.	
А		«Дозволяємо і призначаємо організувати реєстрове військо в числі 20 тис. чоловік. Це військо гетьман і старшина повинні набрати і записати в реєстр, і вони мусять перебувати тільки в маєтках його королівської милості, що містяться у воєводстві Київському, не маючи нічого до воєводств Брацлавського і Чернігівського. А маєтки шляхетські мусять лишатися вільними, і в них реєстрові козаки ніде не повинні лишатись». «А ту царську волю, котру їм було оголошено, вони прийняли невдячно. [...] Його мость митрополит не дозволив присягати, так само, як і отець архімандрит, і все духовенство, пославшись на те, що не мають згоди від константинопольського патріарха.
Б		Не знаю, чи не були вони примушені до цього на днях. Знаю тільки те, що таким було їхнє (духовенства) рішення. Уманський і Брацлавський полки не хотіли бути (в ньому) з Хмельницьким і їхати задля цієї присяги до Переяслава. У тій Україні стався розкол наполовину». «Найясніший королю [...]! [...] сповіщаємо цим [листом], що як від початку ми підняли зброю проти поляків на захист віри й вольності, так і тепер не перестанемо боротися проти кожного, хто хотів би сісти нам на шию, і сподіваємося, що сам Всевишній Бог помститься за насильство і знущання над нами.
В		Ми обіцяли найяснішій величності неприкрашену прихильність і любов і віримо, що дотримаємо її з незмінною сталістю. [...] Бажаємо насамперед, щоб ваша найясніша величність знала, що ми з'єднані й пов'язані з вашою величністю не іншим зв'язком, ніж тим, яким ми зобов'язані обом найсвітлішим воєводам Молдавії і найсвітлішому князеві Трансильванії». «Та на цьому не скінчилися нещастя Ляської землі, бо через рік після перемоги під Берестечком повністю загинуло польське військо від козаків і татар, коли поляки поклалися на мир, укладений у Білій Церкві. Ні гетьман, ні старшина, ні жодна душа пішого війська не врятувалися.
Г		З кінноти у живих залишилося дуже мало, головним чином низи. А верхи, оточені з усіх боків татарами, всі від шаблі загинули. Того ж року господарю Василе довелося влаштовувати весілля своєї дочки Розанди з Тимошем, сином козацького гетьмана Хмеля». «Щодо кількості війська [...] дозволяє його королівська милість 40-тисячний реєстр Війська Запорозького упорядкувати гетьманові того ж війська, щоб він був складений відповідно до договору... Гетьман Війська Запорозького має з підписом своєї руки і [притисненням] військової печатки скласти поіменний реєстр всіх тих, хто буде записаний у козаки, а це для того, щоб козаки залишилися при вільностях козацьких, а всі інші у замках його королівської милості і в шляхетських маєтках своїм панам підлягали».

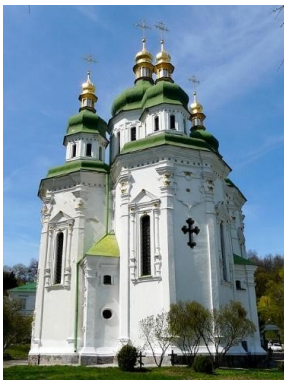
Завдання № 22

Завдання на встановлення відповідності

Установіть відповідність між зображеними архітектурними спорудами та їхніми назвами

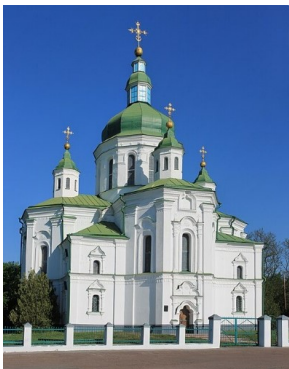
1

Б

2

Г

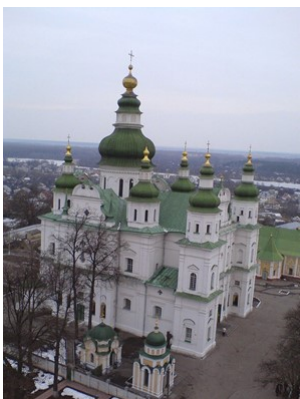
3

Г

4

Б

- А Троїцька соборна церква в Самарі Дніпропетровської області
- Б Георгіївська церква Видубицького монастиря в Києві
- В Троїцький собор Троїцько-Іллінського монастиря в Чернігові
- Г Покровська церква в Києві
- Ґ Преображенська церква у Великих Сорочинцях на Полтавщині

Завдання № 23

Завдання на встановлення правильної послідовності

Установіть хронологічну послідовність правління великих литовських князів

- 2** Казимир Ягайлович
- 4** Вітовт Кейстутович
- 3** Сигізмунд Кейстутович
- 1** Свидригайло Ольгердович

Завдання № 24

Завдання на встановлення правильної послідовності

Установіть послідовність подій, про які йдеться в уривках із джерел

3

«... Не з нашої єдиної, а із загальної, усієї старшини Запорозького Війська, ради те учинилося, що ми від руки і приязні московської відлучилися. [...] Коли московські посли з польськими комісарами мир поміж себе, домовившись, постановляли й присягою потвердили, щоб з обох боків... церкви обертати в уніатські або костели, [...] Україну, вітчизну нашу милу, розоряти, спустошити і в ніщо [...] обернути. Від отієї умисленої на нас погибелі ми, із Запорозьким Військом відходячи, захотіли давню любов відновити із своєю братією, від якої ми, за неприязненьською війною, були розлучені, і в братолюбний союз знову прийти, аніж із Москвою... [...] Але вони, москалі... не пішли мирно дозволеною собі дорогою, а почали були війну. Тоді через повстання й хвилювання народу пізнали щодо себе таку, якої нам бажали, шкоду, що й мало їх живих змогло відійти...».

2

«[Того року] місяця березня 22 дня приїхав з Москви до Києва святійший патріарх Єрусалимський іменем Феофан і зупинився в монастирі Братському, і був прийнятий з великою честю духовними та світськими людьми. ...І був у Києві немало часу, ціле літо. ...Того ж року, місяця вересня 3 дня, відїжджаючи з Києва, святійший партіарх положив клятву на Рутського митрополита Київського, який був в унії з церквою римською, а замість нього поставив і висвятив на митрополію Київську чоловіка гідного і чесного, іменем Іова Борецького, у письмі слов'янським і грецьким і латинським вченого і з ним чотирьох єпископів на різні місця: Мелетія Смотрицького [...], Ісайю Копинського, [...] Паїсія Іполітовича [...], Йосифа Курцевича».

4

«Всесильною правицею вишнього Бога, задумом і старанням благочестивого князя Костянтина Костянтиновича Острозького, воєводи київського, маршалка землі волинської, старости володимирського, який звелів влаштувати дім для друкування книг, а до того ж і дім для навчання дітей у своєму родовому славному місті Острозі, що у землі Волинській. І вибравши знавців божественного писання, грецької, латинської і руської мов, поставив їх навчати дітей. І з цієї причини надрукована ця книжка для першого дитячого навчання, по-грецьки альфавіта, а по-руськи азбуки, многогрішним Іоанном Феодоровичем».

1

«Оскільки козацька сваволя так розійшлася, що для приборкання її довелося рушити наші війська й битися з козаками та розгромити їх, [...] тому на вічні часи позбавляємо козаків старшинства, усяких старовинних судових установ, права, доходів й інших відзнак, набутих ними за вірні послуги від наших предків і тепер унаслідок заколотів утрачених, і бажаємо тих, кого живих зберегло воєнне щастя, мати в стані простого народу, оберненого в хлопів... Реєстровим же козакам, число яких Річ Посполита визначила на своїй службі тільки 6 тис. і які змирилися перед нами і Річчю Посполитою, ми встановлюємо таку військову організацію. [...] На місце старшого, який більше не буде вибиратися з-поміж козаків, ми будемо ставити старшого комісара. [...] Разом з тим жоден козак не повинен наважуватися ходити на Запорожжя без паспорта комісара; спійманий комендантом козацьким, він підлягає смертній карі... [...] Попереджаємо і про те, щоб козаки в далеких українських місцевостях (крім Черкас, Чигирини, Корсуня, де для безпеки від поганих повинні проживати) і в інших містах на самій Україні не проживали...».

Завдання № 25

Завдання на встановлення правильної послідовності

Установіть послідовність централізаторських заходів російської імперської влади на українських землях

Незважаючи на те, що запорожці допомогли імперії здобути перемогу в російсько-турецькій війні, повертаючись з османського походу, російські загони на чолі з Петром Текелієм віроломно і без будь-якого попередження напали на Запорозьку Січ. Це стало повною несподіванкою для козаків, значна частина яких ще не повернулася з війни або ж перебувала на промислах.

3 Січ охороняв гарнізон у 3000 осіб. Спішно скликана кошовим отаманом Петром Калнишевським рада прийняла рішення утриматися від пролиття крові і скласти зброю. 15 червня російські війська повністю зруйнували Січ, все майно та документи вивезли до Петербурга. Кошового суддю Павла Головатого та військового писаря Івана Глобу заслано до Сибіру, а кошового отамана Петра Калнишевського ув'язнено в Соловецькому монастирі.

У рамках адміністративної та військової реформи російська влада скасувала козацький устрій на Слобідській Україні, що було спрямовано на ліквідацію автономії слобідських козацьких полків.

2 На території Слобідської України почали діяти російські державні установи. Замість скасованих козацьких військових полків утворено імперські регулярні гусарські полки – Харківський, Сумський, Охтирський, Ізюмський і Острогозький. Тоді ж утворено Слобідсько-Українську губернію з центром у Харкові.

Російська імператриця Катерина II наказала Кирилу Розумовському зректися гетьманства, що він змушений був виконати. Влада від гетьмана перейшла до Другої Малоросійської Колегії на чолі з генерал-губернатором Петром Рум'янцевим, який був незалежним від Колегії і підпорядковувався Сенату

1 та імператриці. Відтоді головним завданням стала остаточна ліквідація автономії Гетьманщини, але поступово і обережно.

Російська імперська влада ліквідувала полково-сотенний адміністративний поділ Лівобережної Гетьманщини і поділила її територію на Київське,

4 Чернігівське та Новгород-Сіверське намісництва, що стало кроком до ліквідації автономії України та перетворення

її земель на звичайні провінції Російської імперії. Ця реформа була частиною комплексних заходів Катерини II з уніфікації управління та посилення центральної влади.

Завдання № 26

Завдання на встановлення правильної послідовності

Установіть послідовність появи мистецьких стилів, втілених у зображених на фото пам'ятках архітектури

4

1

2

3

Завдання № 27

Завдання на вибір декількох правильних варіантів

Визначте три важливих наслідки Тридцятилітньої війни

- ☐ Покращився економічний розвиток незалежних німецьких держав
- ☒ Франція значно посилсила свої позиції в Європі
- ☒ Сформувалась Вестфальська система міжнародних відносин
- ☐ Релігійна толерантність була запроваджена у законодавство більшості країн
- ☐ Католики зберегли панівне становище у всій Європі
- ☒ Зросла роль дипломатії у міжнародних відносинах
- ☐ Договори 1648 р. закріпили право сильних держав втручатися у справи сусідів

Завдання № 28

Завдання на вибір декількох правильних варіантів

Оберіть твердження, в яких ідеться про Харків першої половини XIX ст.

- ☐ один із найбільших центрів польського конспіративного руху; у 1821–1826 рр. діяло «Польське патріотичне товариство».
- ☒ у 1820–1830-х рр. діяв «гурток романтиків» (І. Срезневський, А. Метлинський, М. Костомаров, Л. Боровиковський, О. Корсун).
- ☐ із весни 1818 р. до березня 1819 р. діяла впливова масонська ложа «Любов до істини» (М. Новіков, С. Кочубей, В. Тарновський, І. Котляревський).
- ☐ у 1823 р. А. Борисов, П. Борисов, Ю. Люблінський створили таємну декабристську організацію «Товариство з'єднаних слов'ян».
- ☒ у 1805 р. засновано університет, який став значним центром освіти і науки, приваблюючи студентів та науковців з усієї імперії.
- ☐ у липні 1834 р., у день пам'яті Святого рівноапостольного князя Володимира, відбулось урочисте відкриття університету (перший ректор М. Максимович).
- ☒ упродовж 1816–1819 рр. видавався перший в Україні літературно-художній, науковий та громадсько-політичний щомісячник «Український вісник» (російською мовою) за редакцією Г. Квітки-Основ'яненка, Є. Філомафітського, Р. Гонорського.

Завдання № 29

Завдання на вибір декількох правильних варіантів

Укажіть явища та процеси, характерні для економічного розвитку українських земель у складі Російської імперії в першій половині XIX ст.?

- ☐ уповільнення зростання чисельності міського населення
- ☐ будівництво перших залізниць
- ☒ початок промислового перевороту (індустріальної революції) – переходу від мануфактури до великого машинного фабрично-заводського виробництва
- ☒ Сільське господарство розвивалося екстенсивним шляхом, за рахунок розширення посівних площ та посилення панщини
- ☐ Україна перетворилася на основну вугільно-металургійну базу Російської імперії
- ☒ зростання кількості промислових підприємств
- ☐ високий рівень механізації сільського господарства за рахунок широкого застосування спеціальних машин і знарядь

Завдання № 30

Завдання на вибір декількох правильних варіантів

Укажіть імена видатних діячів шотландського Просвітництва XVIII ст.

- ☐ Вільям Шекспір
- ☒ Девід Юм
- ☒ Адам Фергюсон
- ☐ Френсіс Бекон
- ☒ Адам Сміт
- ☐ Томас Мор
- ☐ Едмунд Спенсер